

Джек Лондон

Големият въпрос

Госпожа Сейтър премина през Досън като – най-меко казано – метеор. Тя пристигна през пролетта с кучешки шейни и френско-канадски уоуадек¹, сия ярко на местния хоризонт само един месец и замина нагоре по реката веднага щом свърши ледоходът. Останалият без жени Досън така и не разбра това прибързано отпътуване, а цветът на местното общество се чувствуваше огорчен и самотен до стачката в Ноум, когато старите сензации отстъпиха пред нови. Градът прие с отворени обятия госпожа Сейтър. Тя беше хубава, обаятелна и, нещо повече, вдовица. По тази причина за нея веднага се залепи цял орляк – крале на Елдорадо, служебни лица и останали без наследство младежи с авантюристични склонности – все хора, чийто слух жадуваше за шумолене на дамски поли.

Минните инженери почитаха паметта на нейния съпруг, покойния полковник Сейтър, а промишлениците и организаторите на акционерни дружества разказваха с благоговение за сделките и машинациите му. Долу в Щатите той беше известен като великан на минното дело, а в Лондон имаше още по-голяма репутация. Защо не кой да е, а тъкмо неговата вдовица се вдигна да дойде до тези места – това беше големият въпрос. Но те, хората на Севера, бяха практически племе, не зачитаха теориите и държаха здраво на фактите. А за мнозина от тях Карин Сейтър представляваше много съществен факт. Но че тя не виждаше нещата в тази светлина, пролича от рязкостта и бързината, с която отказите следваха предложенията по време на четириседмичния ѝ престой. Заедно с нея изчезна фактът, остана само въпросът.

Случаят благоволи да подсказе къде да се търси отговорът. Джек Каугрън – последната жертва на госпожа Сейтър, – след като положи безплодно в нейните нозе и сърцето,

—
1 Уоуадеигз (фр.-кан.) – водач, същевременно лодкар и водач на кучета, обикновено на служба у компаниите за търговия с кѳпки. – Б. пр.

и двестаметровия си участък на една рекичка, богата на златоносен пясък, отпразнува несполуката си, като прекара цяла нощ в буйни развлечения.

В разгара на тази нощ той попадна на самия Пиер Фонтен, шеф на уоуадеигз на Карин Сейтър. Двамата си допаднаха, почерпиха се и в крайна сметка стигнаха заедно до мътилката на пиянството.

– Е? – говореше дрезгаво не след дълго Пиер Фонтен. – Какво прави мадам Сейтър визита тази страна? Най-много хубаво с нея говори. Аз знам нищо, само... само дете всичко време тя пита име на едно човек.

„Пиер – говори тя с мене, – Пиер, ти трябва намери това човек и аз дам тебе много – хиляда долара, ако ти намери това човек.“ Това човек? А, ош. Име това човек... как беше... Дейвид Пейн. Ош, човек, Дейвид Пейн. Всичко време тя говори това име. И всичко време аз търси много, работи като дявол, не мога никак намери това проклет човек и няма никак вземе хиляда долара. Проклето! Е? Веднъж идва хора от Съркъл Сити, знам, казва, това човек. Той, казва, там, на река Брезова. А мадам? Тя казва „Воп!“ И става много щастливо. И тя говори с мене. „Пиер – казва, – впрягай кучетата. Ние отива бързо. Ако ние намери това човек, аз тебе дам още един път хиляда долара.“ Аз казва: „Ош, бързо. АПопз, мадам!“ Ето, казва аз на мене, две хиляда долара за мене. Да, ама на! После идва още хора от Съркъл Сити и те казва не, това човек, Дейвид Пейн, дойде в Досън има вече малко време. И тогава мадам и аз никак не пътува. Ош, човек Днес деня мадам казва: „Пиер – казва и дава петстотин долара, – иди купи лодка и прътове. Утре ние отива нагоре по река.“ А, ош, утре нагоре по река. А това проклето Ситка Чарли кара мене дам за лодка петстотин долара. Проклето!

На следващия ден, когато Джек Каугрън сподели наученото, цял Досън започна да се чуди кой е този Дейвид Пейн и какво свързва неговото съществуване с Карин Сейтър. Но през същия ден, както беше казал Пиер Фонтен, госпожа Сейтър и екипажът ѝ от варвари – уоуадеигз отпътува с лодка нагоре покрай източния бряг на реката до Клондайк Сити, пресече към западния бряг, за да избегне скалите, и изчезна в лабиринта от островчета на юг.

– Ош, мадам, ето това място. Едно, две, три остров след река Стюърд. Ето три остров.

Докато говореше, Пиер Фонтен заби в брега пръта, с който управляваше лодката, и задържа кърмата срещу течението.

Това обърна носа навътре, а пъргавият екипаж се изкачи на брега и завърза въжето.

– Един малък време, мадам, аз отива ще види. Хоров кучешки лай избухна, когато Пиер преваля през възвишението на брега, но той се върна съвсем скоро.

– Ош, мадам, тук това хижа. Аз прави проучи. Никак няма човек в къща. Но той не много далече, иначе няма остави кучета. Той дойде бързо, аз сигурен.

– Помогни ми да изляза, Пиер. Съвсем капнах от тази лодка. Можеше поне седалката да направиш по-мека!

Гнездото от кожи в средата на лодката се разтвори и Карин Сейтър

изправи стройното си и красиво тяло. Тя изглеждаше крехка като цвете в това царство на природните стихии, но впечатлението за слабост бързо бе опровергано от здравите пръсти, които хванаха ръката на Пиер, от твърдите мускули, които проличаха, когато прехвърли тялото си през борда, от пъргавостта на краката, докато се изкачваше по отвесния бряг. Тя беше изящна в нежната си стройност, но тялото ѝ криеше сила.

И все пак, въпреки небрежната лекота, с която излезе на брега, цветът на лицето ѝ беше по-топъл от обикновено, а сърцето ѝ биеше осезаемо по-бързо. Приблужи до хижата с любопитство, което изглеждаше някак благоговейно, а бузите ѝ пламнаха в още по-зряла и сочна руменина.

– Виж, гледай! – Пиер посочи треските, разхвърлени около купчината дърва. – тук отскоро – две, три ден, не повече.

Госпожа Сейтър кимна. Тя се взря през малкото прозорче, но то беше направено от намаслена пергаментова хартия, която пропускаше светлината, но не позволяваше на погледа да проникне. Не успя да види нищо, отиде до вратата, вдигна грубото резе, за да влезе, но се отказа и пусна обратно резето. После изведнъж падна на едното си коляно и целуна грубо одялания праг. Ако Пиер Фонтен я видя, той все едно с нищо не се издаде, а и в бъдеще с никого не сподели. Но в следващия миг един от лодкарите, който спокойно палеше лулата си, бе сепнат от необичайната острота в гласа на капитана.

– Ей, ти, Лъогоар! Прави на мадам по-мекое! – изкомандува Пиер. – Много мечта кожа, много одеяло. Проклето!

Скоро обаче мекото гнездо бе разтурено и повечето кожи и одеяла изнесени на възвишението край брега, където госпожа Сейтър легна и зачака. Облегнала се на лакът, тя гледаше над широкия Юкон. Над планините отвъд оттатъшния бряг небето бе мрачно-от дима на скрити за погледа горски пожари, през които следобедното слънце проникваше едва-едва, хвърляйки на земята разсеяно сияние и нереални сенки. До хоризонта в четирите посоки се простираше недокосната пустош – острови, покрити със смърчове, тъмни води, скалисти

хребети, набраздени с ледени ивици. Нито следа от човешко съществуване не нарушаваше самотата, нито звук – тишината. Земята изглеждаше скована под нереалността на неизвестното, обвита в тегнещата тайнственост на големите пространства.

Може би това действуваше на нервите на госпожа Сейтър. Тя постоянно променяше положението на тялото си, гледаше нагоре по реката, после надолу, после бегло изучаваше мрачните брегове, за да открие

полускритите устия на тъмните канали. След около час лодкарите бяха изпратени да подготвят лагер за нощуване на брега, но Пиер с господарката си остана да наблюдава.

– А, той идва това път – каза той шепнешком след дълго мълчание, погледът му бе насочен нагоре по реката, към началото на острова.

Надолу по течението се спускаше малка лодка, веслата се мяркаха от двете ѝ страни. Мъжка фигура на кърмата и женска на носа гребяха ритмично. Госпожа Сейтър дори не погледна жената, докато лодката не приближи, и нейната чудновата хубост не се натрапи властно на вниманието. Прилепнала до тялото блуза от кожа на лос, осеяна с мъниста във фантастично съчетание, очертаваше ясно добре закръглено тяло, а копринена забрадка, ярка и живописно надиплена, закриваше донякъде гъста и дълга синьочерна коса. Но погледът на госпожа Сейтър хвана и задържа за момент нейното лице, отлято сякаш от бронз. Очите, пронизателни, черни и големи, едва забележимо полегати, бледи под ясно очертани дъговидни вежди. Бузите без да придават на жената вид на мъртвец, макар че скулите бяха високи и издадени, рязко хлътваха към тънките устни, криещи мека сила. Лицето издаваше слаби следи от монголска кръв, говореше за връщане, след многовековни лъкатушения, към белезите на праотците. Това впечатление се засилваше от изящния орлов нос с тънки, трептящи ноздри и от общия вид на орлова необузданост, която изглежда характеризираше не само лицето, но и цялото същество на жената. Тя беше действително от татарски тип, видоизменен в посока към съвършенство, а индианското племе можеше да се гордее, че е способно да даде живот на такова неповторимо тяло веднъж в двадесетина поколения.

С дълги, силни удари на веслата момичето в единодействие с мъжа внезапно завъртя малката лодка срещу течението и внимателно я докара до брега. Само за миг, нарамила бут от току-що убит лос, тя изкачи възвишението на брега. Мъжът я последва и двамата заедно с едно рязко движение издърпаха лодката нагоре. Кучетата се струпаха около тях в скимтяща маса, момичето се наведе да ги погали, а погледът на мъжа падна върху госпожа Сейтър, която беше станала. Той се втренчи, потърка несъзнателно очите си, сякаш зрението му го лъжеше и отново вдигна поглед.

– Карин – каза той просто, приближи и протегна ръка. – За момент помислих, че сънувам. Бях за известно време заслепен от снежна виелица тази пролет и оттогава понякога очите ми изневеряват.

Госпожа Сейтър, в чието лице бе нахлула още кръв и чието сърце

биеше на болезнени тласъци, беше очаквала почти всичко, но не и тази спокойно протегнатата ръка. Все пак тя тактично се съдържа и сърдечно пое ръката му с двете свои.

– Знаеш ли, Дейв, често се канех да дойда и щях да дойда, само че... само че...

– Само че аз не те подсетих.

Дейвид Пейн се засмя и погледна индианката, която изчезна в бараката.

– О, разбирам, Дейв. И аз на твоє място сигурно щях да направя същото. Но ето, аз дойдох.

– Тогава ела и до хижата да хапнеш – каза той приветливо, без да обърне внимание или без да забележи женствените нотки в гласа ѝ, опита ѝ да го предразположи. – Сигурно си уморена. По кой път дойде? Нагоре по реката ли? Значи си прекарала зимата в Досън или си пристигнала там по последния лед. Това твоят лагер ли е?

Той погледна обкръжилите запаления под открито небе огън уоудеигз, дръпна вратата и я покани да влезе.

– Дойдох по леда от Съркъл Сити през миналата зима – продължи той. – Установих се тук за някое време. Търся злато в река Хендерсън. Ако не намеря, през есента ще си опитам щастието на река Стюърд.

– Не си се променил много, нали? – запита тя без връзка. Мъчеше се да постави разговора на по-лична основа.

– Поотслабнал съм, може би мускулите са позаякнали. Това ли искаше да кажеш?

Но тя сви рамене и се вгледа под слабата светлина в индианката, която бе запалила огъня и пържеше големи късове лосово месо заедно с тънки резенчета сланина.

– Дълго ли стоя в Досън?

Мъжът дялаше груба дръжка за брадва от брезов клон, въпроса зададе, без да вдигне глава.

– Няколко дена – отговори тя, като следеше с очи момичето и едва надаваше ухо към него. – Какво каза? В Досън ли? Цял месец фактически, измъкнах се оттам с удоволствие. Арктическият мъж е, знаеш, първичен и някак изнурително ожесточен в чувствата си.

– Няма как иначе, щом е насаме с природата. Условностите оставя в къщи, заедно с пружинения креват. Но ти добре си избрала времето за обратния път. Ще си вън от тези места преди сезона на комарите, а това е благодат, която с твоята липса на опит едва ли можеш да оцениш.

– Сигурно. Но разкажи ми за себе си, за живота си. Какви са

съседите ти? Имаш ли изобщо съсед?

Докато задаваше въпросите, наблюдаваше как момичето мели кафе върху парче, откъснато от чувал за брашно и поставено върху каменната плоча на огнището. С усърдие и умение, които показваха, че нервите й са толкова първобитни, колкото и използваният метод, тя мачкаше едно по едно зърната с тежък къс кварц. Дейвид Пейн забеляза погледа на гостенката и устните му се опънаха в лека усмивка.

– Имах няколко – отговори той. – Момчета от Мисури, единдвама корнуолци. Но те слязоха долу в Елдорадо. Сега работят срещу надници, за да спечелят пари и започнат свой участък.

Госпожа Сейтър хвърли върху момичето замислен поглед.

– Но, разбира се, наоколо има много индианци.

– Всички са отишли в Досън твърде отдавна. По тия места няма нито един туземец, освен ето Уинапи, но тя е от племето койокук – на около хиляда мили надолу по реката.

Госпожа Сейтър изведнъж се почувствува без сили. Макар и усмивката на вежлив интерес да не изчезна от устата й, лицето на мъжа сякаш изведнъж се отдръпна много далеч, а редовете греди на хижата се завъртяха като пияни. Обаче я поканиха да седне на масата и по време на яденето тя отново намери мястото си във времето и пространството. Говори малко, и то главно за местата и за времето, а мъжът надълго и нашироко описва разликата между плитките летни изкопи в Долния район и дълбоките зимни изкопи в Горния район.

– Не си ме питал защо дойдох в Севера? – каза тя – Сигурно знаеш. – Бяха станали от масата и Дейвид Пейн отново се беше заловил с дръжката за брадва. – Получи ли писмото ми?

– Кое? Някое от последните ли? Не, струва ми се. Най-вероятно то е на път някъде в района на река Брезова или е в хижата на някой търговец по Долната река. Тук пощата е позорно неуредена. Никакъв ред, никаква система, никакво...

– Не бъди от дърво, Дейв! Помогни ми! – Този път тя говореше рязко, обсебвайки власт, основаваща се върху миналото. – Защо не попиташ за мен? За хората, които познавахме на времето? Не се ли интересуваш повече от света? Знаеш ли, че мъжът ми почина?

– Наистина ли! Моите съболезнования. Преди колко време?...

– Дейвид! – Тя беше готова да се разплаче от раздразнение, но упрекът, който вложи в гласа си, я облекчи. – Получи ли поне някое от

писмата ми? Не може да не си получил нито едно, макар че нито веднъж не отговори.

– Е, не съм получил последното, в което очевидно съобщаваш за смъртта на мъжа си. Навярно и други са се залутали. Но някои получих. Аз... хм!... четях ги на глас на Уинапи като предупреждение... така де... така да се каже, исках да донеса до съзнанието ѝ колко са греховни белите ѝ сестри. И аз... хм... мисля, че те ѝ подействаха добре. Ти не мислиш ли?

Тя пренебрегна жлъчния намек и продължи:

– В последното писмо, което не си получил, аз ти пишех, както се досещаш, за смъртта на полковник Сейтър. Това беше преди година. Пишех също, че ако не дойдеш при мен, аз ще дойда при теб. И както често обещавах, ето дойдох.

– Не знам никакво обещание.

– Как и от предишните писма ли?

– Да, обещавах, но тъй като аз нито съм те питал, нито съм ти отговарял, обещанието не бе ратифицирано. Така че не знам за такова обещание. Но знам едно друго, което и ти, може би, ще си спомниш. Беше много отдавна... – Той пусна на пода дръжката за брадва и вдигна глава. – Беше толкова отдавна, но все пак си спомням ясно деня, времето, всяка подробност. Бяхме в розова градина, ти и аз... в розовата градина на майка ти. Всичко живо напълваше, цъфтеше, жизнените сокове на пролетта бяха и в кръвта ни. Аз те притеглих... това беше за пръв път... и те целунах по устните. Не помниш ли?

– Недей за това, Дейв! Недей! Срам ме е от всяка дума, която ще кажеш. Колко пъти съм плакала! Само ако знаеш как съм страдала...

– Ти ми обеща тогава... и още хиляди пъти през чудните следващи дни. Всеки поглед на очите ти, всеки допир на ръката ти, всяка сричка, която се откъсваше от устните ти, беше обещание. И после... Как да го кажа?... Появи се един мъж. Беше стар... толкова стар, че можеше да ти бъде баща. .. Не беше и хубав, но – както се казва – ръцете му бяха чисти. Не беше правил нищо нередно, спазвал беше буквата на закона, беше почтен. Освен това – и по същество – той имаше няколко жалки минни... фактически двадесетина... няма значение... Имаше и цели мили земя, кроеше сделки, играеше си с акции. Той...

– Но имаше и друго – прекъсна го тя. – Казвала съм ти. Принуда... парични въпроси... нужда... роднините ми... неприятности. Ти разбираше цялото гнусно положение. Не можех да направя нищо. То не стана по моя воля. Бях пожертвувана или аз се пожертвувах – както искаш.

Но, господи! Дейв, та аз бях принудена да се откажа от теб. Ти никога не си бил справедлив към мен. Помисли само какво съм преживяла!

– Не беше по твоя воля ли? Принуда? Под това небе не съществува нищо, което може да те принуди да влезеш в леглото на този или онзи.

– Не съм преставала да те обичам.

– Не бях привикнал към твоята мярка за любов. И сега не съм привикнал. Не те разбирам.

– Но сега, сега?

– Говорехме за този човек, когото ти намери за уместно да приемеш като свой мъж. Що за човек беше той? С какво омая душата ти? Какви толкова огромни добродетели имаше? Вярно, той умееше да хваща в златни клещи... всемогъщи златни клещи. Познаваше курсовете. Беше изкусен с процентите. Имаше ограничен ум и превъзходно умение да преценява низките страсти, което му помагаше да пренася в джоба си парите на този, и на онзи, и на третия. А законът се усмихваше. А щом законът не осъждаше, християнският морал одобряваше. По обществени стандарти той не беше лош човек. Но по твоите стандарти, Карин, по моите, по нашите стандарти от розовата градина, какъв човек беше той?

– Не забравяй, той е мъртъв.

– Това не променя факта. Какъв беше той? Голямо, грубо, материалистично същество, глухо за песни, сляпо за красота, мъртво за душевните стойности. Беше тлъст от мързел, с увиснали бузи, шкембето му показваше колко е лаком...

– Но той е мъртъв. А ние съществуваме сега. Сега! Сега! Не чуваш ли? Прав си, бях невярна. Прегреших. Добре. Но не трябва ли и ти да кажеш рессау!?! Ако аз не устоях на обещанието си, ти устоя ли? Любовта ти към розовата градина щеше да остане завинаги, поне така казваше. Къде е тя сега?

– Тук е! И сега! – възкликна той и възбудено удари със свит юмрук гърдите си. – Винаги е била тук!

– Любовта ти беше велика любов, най-великата, която може да съществува – продължи тя. – Поне така казваше в розовата градина. Нима тя все пак не е достатъчно благородна, достатъчно силна, за да ми простиш сега, когато плача тук в краката ти?

Мъжът се поколеба. Устата му се отвори, на устните му напираха неизречени думи. Тя го беше принудила да разголи сърцето си и да каже гласно неща, които беше крил и от себе си. А тя беше и красива, изправена във величието на страстта, навяваща стари асоциации, напомняща по-топъл живот. Той обърна глава, за да не я гледа, но тя се отмести

настрани и се изправи пред погледа му.

– Погледни ме, Дейв! Погледни ме! Аз съм същата в края на краищата. И ти си същият, стига да поискаш да разбереш. Ти не си се променил.

Ръката на Карин се отпусна на рамото му, а неговата беше почти обгърнала неловко нейното тяло, когато острото прашене на запалена клечка кибрит го сепна и той се овладя.

—
I рессау! – Б. пр.

(лат.) – признаване на грях, буквално „аз прегреших“.

Уинапи, чужда на сцената, палеше трудно разгарящия се фитил на фенер. Тя се открояваше релефно на напълно черния фон. Осветена от внезапно разгорелия се пламък, бронзовата ѝ красота засия в пищни златни оттенъци.

– Виждаш, невъзможно е – изпъшка той и леко избута русата жена надалеч от себе си. – Невъзможно е! – повтори той. – Невъзможно е!

– Не съм момиче, Дейв, нямам момичешки илюзии – каза тя меко, макар и да не смееше да приближи отново до него. – Като жена аз те разбирам. Мъжете са си мъже. Това е обичайно по тези места. Не се шокирам. Досетих се от самото начало. Но... това е само местен брак, нали?... Не е истински брак?

– Такива въпроси в Аляска не задаваме – каза той безсилно.

– Знам, но...

– Е да, само местен брак... нищо повече.

– Деца няма?

– Няма.

– Нито...

– Не, не, няма... но не е възможно.

– Възможно е. – Тя отново приближи до него, ръката ѝ докосваше леко, галещо обгорялата му от слънцето китка. – Добре познавам тукашните обичаи. Мъжете го правят редовно. Те не искат да останат тук, затворени за света, до края на дните си. Затова поръчват от Тихоокеанската компания провизии за една година, дават на ръка и малко пари и момичето остава доволно. А като изтече малко време, някой мъж... – Тя сви рамене. – Така ще направим и с това момиче. От компанията ще поръчаме за нея провизии не за една година, а за цял живот. Какво е била тя, когато ти си я намерил? Дивачка, яла е сурово месо. Риба през лятото, лосово месо през зимата, яла е, когато има, гладувала е, когато няма. Ако не си бил ти, тя е щяла да си остане такава. Станала е по-щастлива с

идването ти. След заминаването ти, щом ѝ е осигурен живот на сравнителен разкош, няма ли да е по-щастлива, отколкото ако хи изобщо не беше се появявал?

– Не, не – възрази той. – Не е вярно.

– Слушай, Дейв, трябва да разбереш. Тя не е за теб. Липсва расовото сродство. Тя е туземка, излязла е от земята, но останала близо до земята и не е по силите ѝ да се откъсне от земята. Родена дивачка, тя ще умре дивачка. Но ние – ти и аз – от господстващата, развита раса... солта на земята, господарите на земята. Ние сме един за друг. Висшият зов е зовът на породата, а ние сме от една порода. И разумът, и чувствата го диктуват. Самите ти инстинкти го налагат. Не можеш да отречеш. Не можеш да избягаш в поколенията преди теб. Твоят ред е оцелял през хиляди векове, през стотици хиляди векове и не бива да прекъсне с теб. Не може. Родословието ти не позволява. Инстинктът е по-силен от волята. Расата е по-могъща от теб. Хайде, Дейв, да вървим! Още сме млади, животът е хубав. Хайде!

Вниманието на мъжа се насочи към Уинапи, която излизаше от хижата, за да нахрани кучетата. Той клатеше глава и безсилно повтаряше казаното. Но ръката на Карин се плъзна около шията му, бузата ѝ се долепи до неговата. В съзнанието му изведнъж изплуваха картини от суровия му живот напразната борба с безмилостни сили, мрачните години на студ и глад, острите, разтърсващи сблъсквания със стихии, болезнената пустота, която животинското му съществуване не можеше да запълни. А тук, до него самата съблазън, нашепваша за по-светли, по-топли земи, за музика, светлина и радост, му напомни миналото. Той си го представи несъзнателно. В паметта му нахлуха лица, моменти от забравени сцени, спомени за весели часове, мелодии на песни и трели смях...

– Хайде, Дейв, хайде. Имам и за двамата. Пътят е лек. – Тя огледа жалко обзаведената хижа. – Имам и за двамата. Светът е в краката ни, всички радости са за нас. Хайде, хайде!

Тя беше в ръцете му, тръпнеца, той я притисна силно към себе си. Изправи се... Обаче ръмженето на гладни кучета и пронизителните виковете на Уинапи, която вдворяваше мир между враждуващите, проникнаха до ушите му. В съзнанието му проблесна друга сцена. Битка в гората... гризли без козина на муцуната, със счупен крак, ужасяваща... ръмженето на кучетата и пронизителните виковете на Уинапи, която ги насъскваше да нападнат... сам той в центъра на схватката, задъхан, едва поемащ въздух, мъчещ се да забави червената смърт... кучета с пречупени гръбнаци и изтърбушени коремии вят в безсилна мъка и цапат снега...

девствената белота стана алена от кръвта на човека и животните... мечката, свирепа, неудържима, лежи на задни крака, мачка, хруска, добира се до сърцевината на живота му... и Уинапи, най-сетне попаднала в разгара на тази ужасяваща бъркотия, с разпилени коси, с пламнали очи, олицетворение на самата ярост, размахва отново и отново дългия ловджийски нож...

По челото му изби пот. Той отблъсна прилепналата до него жена и олюлявайки се, отиде до стената. А тя, разбрала, че е дошъл моментът, но не е в състояние да се досети какво става вътре в него, почувствува как ѝ се изплъзва всичко, което беше спечелила.

– Дейв! Дейв! – възкликна тя. – Няма да се откажа от теб! Няма да се откажа от теб! Ако не искаш да дойдеш с мен, аз ще остана. Ще остана с теб. За мен светът значи по-малко, отколкото ти. Ще ти стана жена на Севера. Ще ти готвя храна, ще храня кучетата, ще ти отворям пъртина, ще греба заедно с теб. Мога да правя всичко това. Повярвай, силна съм.

Той не се съмняваше, тя беше пред очите му, но я държеше далеч от себе си. Лицето му беше станало неприветливо и сиво, а топлината изчезна от очите му.

– Ще платя на Пиер и лодкарите и ще ги пусна да си вървят. Ще остана с теб... със или без поп, със или без благословия. Ще вървя с теб навсякъде! Дейв! Дейв! Послушай ме! Казваш, в миналото съм постъпила с теб несправедливо – дай ми да поправа стореното, дай ми да изкупя вината си. Ако преди мярката ми за любов е била невярна, дай ми да покажа, че сега не е.

Тя падна на пода, обви с ръце коленете му, зариди.

– А ти ме обичаш. Ти ме обичаш. Помисли! Дългите години, когато съм чакала, страдала! Ти не можеш да знаеш! Той се наведе и я вдигна на крака.

– Слушай! – заповяда той, отвори вратата и я избута, почти изнесе навън. – Това не може да стане. Трябва да се съобразяваме не само със себе си. Трябва да си отидеш. Пожелавам ти благополучно пътуване. След шейсетата миля пътят ще стане по-труден, но в света няма по-добри лодкари от твоите и ще успееш да преминеш. Ще ми кажеш ли сабогом?

Тя вече се владееше, изгледа го безнадеждно.

– Ако... ако... ако Уинапи внезапно...

Гласът ѝ трепна и тя спря. Но той схвана неизречената мисъл и ѝ отговори:

– Да. – После, поразен от чудовищността на предположението: – Не може и да се мисли. Няма никаква вероятност. Не бива да се хранят и илюзии.

– Целуни ме – прошепна тя, лицето ѝ светна. После се обърна и отдалечи.

– Разтуряй лагера, Пиер! – нареди тя на лодкаря, който единствен бе останал буден да я чака. – Трябва да тръгваме.

В светлината на огъня острите му очи видяха на лицето ѝ мъката, но той прие необичайната заповед, като че тя беше най-естественото нещо на света.

– Ош, мадам – съгласи се той. – Къде? Досън?

– Не – отговори тя сякаш без усилие. – Нагоре. Навън. Към Даони.

Той се нахвърли върху спящите уоуадеигз, започна да ги издърпва със сумтене изпод одеялата, впрегна ги в работа, а гласът му, трептящ от напрежение, кънтеше пронизително над Целия лагер. В миг малката палатка на госпожа Сейтър беше съборена, тенджери и тигани – събрани, одеялата – навити На рола и хората се заклатушкаха под товарите към лодката.

Тук на брега госпожа Сейтър почака да натоварят багажа както трябва и да подготвят гнездото ѝ.

– Ние влачи до начало остров – обясни Пиер, докато размотаваше дългото въже за теглене на лодката. – После ние вземе заден канал, там вода не бързо и аз мисли ние пътува добре.

Някакво тътрене и шум от крачки в миналогодишната трева не избягна от бързото му ухо и той обърна глава. Индианката, обкръжена от наежени кучета вълча порода, приближаваше към тях. Госпожа Сейтър забеляза, че лицето ѝ, което бе апатично, докато траеше сцената в бараката, сега пламтеше гневно.

– Какво направи ти на мой мъж? – рязко попита индианката госпожа Сейтър. – Той легна в нар и той има лош вид всичко време. Аз казвам: „Какво има, Дейв? Ти болен?“ Но той казва нищо. След това той казва: „Бъди добро момиче, Уинапи, остави ме. Скоро ще ми мине.“ Какво направи на мой

мъж? Ти лоша жена.

Госпожа Сейтър изгледа любопитно дивачката, която разделяше живота на този мъж, докато тя си отиваше сама в нощния мрак.

– Аз мисля ти лоша жена – повтори Уинапи с бавната методичност на човек, който търси непознати думи в чужд език. – Аз мисля ти по-хубаво върви си, недей идва никак повече. А? Какво ти мисли? Аз има

един мъж. Аз индианско момиче. Ти американска жена. Ти хубава. Ти намери много мъж. Твои очи сини като небе. Твоя кожа така бяла, така мека.

Тя невъзмутимо протегна кафявия си показалец и натисна меката буза на другата жена. И за чест на Карин Сейтър тя дори не трепна. Пиер се поколеба, готов да се приближи, но тя му направи жест да се отсрани, макар и сърцето ѝ да се изпълни с тайна благодарност.

– Нищо, Пиер – каза тя. – Моля те, иди настрана. Той почтително се оттегли, за да не чува и роптаейки на ум, започна да измерва разстоянието в скокове.

– Той бяло, той меко – като бебе.

Уинапи докосна и другата буза и дръпна ръката си.

– Скоро идва комар. Кожа стане на петна, стане боли. Той издуче, о, много голям. Той боли, о, много. Много комар, много петно. Аз мисля ти върви си, преди да идва комар. Там – тя посочи надолу по течението – ти отива Санмайкаъл. Там – посочи нагоре – ти отива Дайн. Най-хубаво ти отива Дайн. Сбогом.

Тогава госпожа Сейтър направи нещо, което много учуди Пиер. Тя прегърна индианката, целуна я и избухна в сълзи

– Бъди добра към него! – каза тя. – Бъди добра.

После тя се свлече по стръмния бряг, извика нагоре „Сбогом“ и се отпусна в средата на лодката. Пиер я последва и отвърза лодката. Той нагласи веслото за управление и даде знак. Лъогоар подхвана стара френска песен. Мъжете, наредени в редица, подобни на духове в мъглявата светлина на звездите, наведоха гърбове над въжето, веслото зацепи остро черното течение и лодката изчезна в нощта.

КРАЙ

Jack London
The Question of the Maximum, 1899

Източник: <http://dubina.dir.bg>
Сканиране и обработка: Сергей Дубина

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2177>]